

Ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument van Brouwerij De Kroon in Huldenberg (Neerijse)

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1,
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°,
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1 tot en met 6.1.14,
- het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014, artikel 6.2.1.

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de erfgoedwaarden zijn onderzocht;
- de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in een beschermingsdossier;
- het voorlopig beschermingsbesluit werd getekend op 29 september 2023 en werd bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt op 12 december 2023;
- de zakelijkrechthouders zijn op de hoogte gebracht van de voorlopige bescherming;
- de gemeente Huldenberg organiseerde een openbaar onderzoek van 31 oktober 2023 tot en met 29 november 2023;

De behandeling van de adviezen, opmerkingen en bezwaren is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

Het monument Brouwerij De Kroon in Huldenberg is van algemeen belang wegens de volgende erfgoedwaarden:

- de historische waarde:

De brouwerij De Kroon in Neerijse is representatief voor de dorpsbrouwerijen die in de tweede helft van de 19de eeuw werden opgericht en in het interbellum koelsystemen installeerden voor het beheersen van het proces zoals bij de lage gistingsbieren. Ofschoon er zich vanaf 1840 in de brouwerijsector een tendens van schaalvergroting en concentratie aftekende, kende de sector tussen 1870 en 1914 een hoogconjunctuur die zich uitte in een stijging van het aantal brouwerijen in België, namelijk van 2528 brouwerijen in 1870 tot 3254 in 1914. Aan de basis van deze opbloei lag de strijd die de overheid in die jaren voerde tegen het overmatige verbruik van sterkedranken en die leidde tot een halvering van het aantal jeneverstokerijen. Het gevolg was een belangrijke

daling van het jeneververbruik, die resulteerde in een bijna evenredige vermeerdering van de totale bierproductie.

De opstart van een nieuwe brouwerij impliceerde in deze periode niet langer de bijna onvoorwaardelijke aanwezigheid van een mouterij. Op het einde van de 19de eeuw was het mouten ingevolge nieuwe wetenschappelijke inzichten en de daarop geënte mechanisering een nijverheid op zich geworden. De afwezigheid van een mouterij bij de van 1898 daterende brouwerij De Kroon illustreert dan ook deze evolutie. De massale aanvoer van uitheemse brouwersgerst via de haven van Antwerpen had vanaf het laatste kwart van de 19de eeuw de oprichting van industriële mouterijen in de hand gewerkt. De kwaliteit van het mout dat deze grootmouterijen produceerden, kon een dorpsbrouwer-mouter nooit evenaren.

Dorpsbrouwerijen als De Kroon, waarvan bijna ieder dorp er één of meer telden, bevoorraadden in de eerste plaats de plaatselijke bevolking en vormden dan ook een belangrijk element in de lokale economie.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de brouwactiviteit in de brouwerij De Kroon noodgedwongen stopgezet omwille van de confiscatie door de Duitse bezetter van het koperen materieel. Kort na de oorlog startte de brouwerij, voorzien van nieuwe ketels, het brouwen van hoge gistingsbieren opnieuw op. De groeiende populariteit van lage gistingsbieren in het interbellum noopte beginjaren 1930 echter tot belangrijke aanpassingen. Om het concurrentievermogen van de brouwerij veilig te stellen werd de brouwinstallatie uitgebreid met koelinstallaties om, zoals bij lage gisting, het lageren en klaren mogelijk te maken. Daarna kende de installatie geen noemenswaardige veranderingen meer. Na de Tweede Wereldoorlog ondergroef de doorgedreven schaalvergroting binnen het Belgische brouwbedrijf samen met noodzakelijke investeringen zoals voor waterzuiveringsinstallaties de rentabiliteit van de dorpsbrouwerijen;

- de industrieel-archeologische waarde:

De brouwerij De Kroon in Neerijse is representatief voor de laat 19de-eeuwse bierbrouwerijen die tijdens de Eerste Wereldoorlog van hun kopermaterieel werden beroofd, na de oorlog werden heropgestart en zich in het interbellum hebben aangepast aan de eisen die met de doorbraak van het flessenbier en het succes van lage gistingsbieren aan het brouwbedrijf werden gesteld. De nog grotendeels bewaarde brouwerijuitrusting, waaronder ook roerend brouwgereedschap, gaat deels terug op de ontstaansperiode, deels op de heropstartperiode na de Eerste Wereldoorlog en deels op de moderniseringsfase in de tweede helft van het interbellum. De aanwezigheid van een SHELL-pomp op de brouwerijkoer geeft het gebruik van fossiele brandstoffen weer. Door de vele nog aanwezige erfgoedelementen en -kenmerken is de oorspronkelijke functie van bierbrouwerij dan ook nog zeer duidelijk herkenbaar. Tegelijk weerspiegelt de brouwerij ook de ontwikkeling die de brouwerijsector tussen het einde van de 19de eeuw en de Tweede Wereldoorlog kenmerkte en onder druk van de aanhoudende schaalvergroting tot de stopzetting van het bedrijf leidde;

- de architecturale waarde:

De brouwerij De Kroon in Neerijse is een representatief voorbeeld van een dorpsbrouwerij, waarvan er vóór de Eerste Wereldoorlog in bijna elke dorp één of meer waren. De brouwerijgebouwen vormen een herkenbaar besloten ensemble op de hoek van de Beekstraat en de Schaveystraat. Ze situeren zich rond een rechthoekige brouwerijkoer, met aan de westzijde het brouwerijgebouw met de brouwzaal en de gistingskelders, aan de zuidzijde het kantoorgebouw met voormalige technische ruimtes en aan de noordzijde

de zogenaamde garage die inmiddels tot horecabedrijf is verbouwd. Een hek sluit de brouwerijkoer af aan de oostzijde.

Alle gebouwen getuigen van een eenvoudige verankerde rode baksteenbouw onder een zadeldak. voor het brouwerijgebouw zijn de inkompartij met bordes, dubbele trap en onderliggende keldertoegang die toegang verleent tot de gistingkelders, en de twee luchtstraten die zich respectievelijk boven de brouwzaal en de koelzaal bevinden om de opstijgende warme lucht bij respectievelijk het beslaan en het afkoelen af te leiden. Kenmerkend is ook de ovale ontlastingsboog in het parament van de voorgevel. Dankzij deze boog kon voor de vervanging van één van de kook- of brouwketels in de brouwzaal het onderliggende metselwerk makkelijk weggekapt worden. Zoals gebruikelijk bij brouwerijen is het houten schrijnwerk geschilderd in een zogenaamd brouwerijrood. Het kantoorgebouw met glazen luifel en ijzeren buitentrapp sluit haaks aan op het brouwerijgebouw. Typerend voor de noordvleugel met de voormalige garage voor de stalling van de brouwerswagen is de gecementeerde onderbouw met het door de Douanen en Accijnzen voor brouwerijen verplichte opschrift "BROUWERIJ DE KROON".

De cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het monument versterken de industrieel-archeologische waarde ervan.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. De volgende onroerende goederen worden definitief beschermd als monument: Brouwerij De Kroon in Huldenberg (Neerijse), Beekstraat 20, bij het kadaster bekend als: Huldenberg, 3de afdeling, sectie B, perceelnummer 437W (deel).

De cultuurgoederen opgenomen in de bijlage 3 bij dit besluit maken integrerend deel uit van het monument.

Het plan met de aflijning is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het monument is opgenomen als bijlage 2 bij dit besluit.

Art. 2. De erfgoedwaarden van het monument zijn:

- 1° de historische waarde;
- 2° de industrieel-archeologische waarde;
- 3° de architecturale waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

De brouwerij De Kroon ligt ten zuidwesten van de dorpskom van Neerijse op de hoek van de Beekstraat en de Schaveystraat. Rond een centrale brouwerijkoer situeren zich verschillende bakstenen gebouwen, waarvan het brouwerijgebouw in de late 19de eeuw en het kantoorgebouw en de noordvleugel met de zogenaamde garage in de vroege dertigerjaren van de 20ste eeuw werden gebouwd.

De brouwerijkoer met toegangshek

De gebouwen van de brouwerij De Kroon situeren zich in een U-vormig patroon rond een gekasseide brouwerijkoer, die aan de oostzijde grenst aan de Beekstraat. Deze open zijde is afgesloten met een ijzeren hek die de beslotenheid van de brouwerijkoer versterkt. Het hek bestaat uit twee opendraaiende elementen en drie vaste elementen, opgehangen aan vier bakstenen hekpijlers. Deze pijlers worden bekroond met een tentvormige cementen afdeksteen. De vaste hekken bevinden zich boven een lage bakstenen omheiningmuur die met een cementen afdeksteen is afgezoomd. Deze muurtjes alsook de voet van de hekpijlers zijn voorzien van een gecementeerde plint.

Het brouwerijgebouw

Het van 1897-1898 daterende brouwerijgebouw situeert zich aan de westzijde van de brouwerijkoer. Het betreft een verankerde roodbakstenen constructie van één bouwlaag met een halfverzonken kelderverdieping. Een gecementeerde plint kenmerkt het gevelparament. Van het gebouw dat zich noordwaarts uitstrekt tot aan de Schaveystraat, zijn op de brouwerijkoer drie traveeën zichtbaar. Deze worden benadrukt door bakstenen lisenen, die met een bakstenen bovenlijst met bloktanden zijn verbonden. De drie muuropeningen steken onder een getoogde bakstenen strek. De centrale travee wordt geaccentueerd door een dubbele metalen trappenpartij met eenvoudige ijzeren leuning, die via een bordes en een getoogde vleugel deur met bovenlicht toegang geeft tot de brouwzaal. Verdiept onder het bordes bevindt zich een getoogde toegang tot de brouwerijkelders die vanop de brouwerijkoer via een natuurstenen buitentrapp bereikbaar is. De muuropening in de linker travee is ingevuld met een getoogd T-vormig kozijn met gedeeld bovenlicht. De bakstenen strek maakt deel uit van een ovale ontlastingsboog. Boven het maaiveld steekt een getoogd kelderraam. In de rechter travee bevindt zich een getoogde laaddeur (vleugel deur) met gedeeld bovenlicht. De onderliggende kelderopening is ingevuld met een tweedelig luik onder betonnen linteel. Twee luchtstraten of zogenaamde brouwerijdaken kenmerken het pannen zadeldak ter hoogte van de brouwzaal en de koelruimte.

In de noordgevel van het brouwerijgebouw steken vier (thans dichtgemetselde) getoogde vensteropeningen alsook twee (eveneens dichtgemetselde) korfboogvormige kelderopeningen. De geveltop van de noordgevel wordt gekenmerkt door een laadvenster onder een met schaliën afgedekte luikap. De achtergevel is gesloten op een venster met T-kozijn in de brouwzaal na. Het schrijnwerk van het brouwerijgebouw is geschilderd in zogenaamd brouwerijrood.

In kelder 1 is de beluikte opening voor het verhandelen van de bierbakken nog aanwezig. Tegen de muren bevinden zich nog diverse buizen met koperen kranen. De daarop aangesloten luchtfilter voor de compressor is ook nog bewaard. In de kelder nr. 2 hangt aan de muur een Storck-bierpomp met ACEC-elektromotor. Beide kelders zijn voorzien van een tegelvloer. De muren en het plafond van bakstenen troggewelven zijn er nog deels wit gepleisterd.

De interieurs van de brouwzaal met stookruimte en baudelotruimte, de koelruimte (met het koelschip) en de kelder nr. 3 zijn goed bewaard. In de brouwzaal is de brouwinstallatie nog volledig aanwezig. Deze ruimte is voorzien van een tegelvloer. Op een zuidelijk en noordelijk zoldergedeelte na is de brouwzaal opengewerkt tot de nok. Boven dit centrale deel bevindt zich in het zadeldak met zijn eikenhouten gebinte een luchtstraat. Een aan de binnenmuur bevestigde oude buitenlamp verlicht deze werkruimte. Centraal in de ruimte staat op de tegelvloer de gietijzeren roerkuip zonder mechanisch roerwerk die met een

gegalvaniseerde dekplaat is afgedekt. Conform de accijnswetgeving staat op de roerkuip "Roerkuip n° 1 inhoud 35 H 60 L" geschilderd. In de roerkuip vormen zes geperforeerde koperen bodemplaten de losse bodem of druipbodem om het wort te filtreren. Onder deze bodemplaten bevinden zich in de gietijzeren bodem van de roerkuip goten voor de afvoer van het wort naar de onder- of lekbak. Daartoe zijn op deze goten drie koperen kranen aangesloten. Een grotere koperen kraan, links boven deze kranen, leidt eveneens naar de onderbak.

Nabij de roerkuip steekt verzonken in de tegelvloer een onder- of lekbak, waarvan de benaming en de inhoud ("Lekbak inhoud 4 hl. 35 l.") eveneens op de roerkuip is geschilderd. De elektrische voeding (schakelkast met vermelding "ACEC Charleroi Type CA 40.45") voor de wortpomp bevindt zich nog op de muur.

Links van de roerkuip bevinden zich twee ingemetselde geklinknagelde roodkoperen ketels met hun bijhorende koperen helmen of keteldeksels. Beide ketels, waarvan één met een diameter van 180 cm en een mangatdiameter van 60 cm en één met een diameter van 215 cm en een mangatdiameter van 60 cm, dateren van kort na de Eerste Wereldoorlog. Aan de muur zijn twee houten borden bevestigd die de ketels duiden als "Chaudière eau mout n° 1, 51 hl – Vaisseau collecteur" en "Chaudière eau mout n° 2, 58 hl 50 l – Vaisseau collecteur". Aan de muur zijn twee peilglazen bevestigd die in relatie staan met de ketelinhoud. Via de aan de muur bevestigde koperen af- en aanvoerbuizen en de bijhorende kranen stonden beide ketels in verbinding met de betonnen koudwaterbak bovenop het gebouw en met de roerkuip. In de brouwzaal bevindt zich onder kookketel n° 1 een vuurhaard die als makelij vermeldt: "Emile Merckx Fonderies de Zavelenborre". Boven deze vuurhaard bevinden zich twee thermometers die door een beglaasd houten kader zijn afgeschermd, van het merk "thermometre fournier centigrade" en verdeeld door "Max Vonklich Articles de Brasserie bruxelles". De bij deze ketels horende vuurhaarden bevinden zich in de ietwat hoger gelegen stookruimte, die vanuit de brouwzaal toegankelijk is via een houten steektrapje (van vijf treden) met dito leuning en met een houten deur wordt afgesloten. Deze vuurhaarden, die het type "L M T" en de constructeur "foyer Wanson Bruxelles" vermelden, dateren van kort na de Eerste Wereldoorlog. In de zuidmuur steekt een kleine, met een houten luik afgesloten opening (zogenaamde kolengat) om de fijne kolen 12/22 voor de vuurhaarden aan te leveren. Een plafond van bakstenen troggewelven met een verluchttingsopening dekt de stookplaats af, die net als de brouwzaal met tegels is gevloerd. Op de muren zijn restanten van de oude elektrische leiding alsook de elektrische aandrijving en manuele regeling van de vuuraanwakkeraar terug te vinden. Nabij de stookruimte leidt vanuit de brouwzaal een houten trap (van elf treden) achter een houten schutting naar de zuidelijke zolderruimte ter hoogte van de kookketels en de bijhorende aan- en afvoerleidingen met drie kranen. Op een tegelvloer rond de ketels na, die via een houten trapje (van vier treden) bereikbaar is, is deze ruimte voorzien van een plankenvloer. Tegen de zuidmuur bevinden er zich nog restanten van oude elektrische leidingen alsook een transformator (220 V naar 24 V) in functie van de reiniging van de kookketels. Op een gording staat een deels vervaagd opschrift in krijt: "Frans Ferdinand 1897", dat verwijst naar de kuiper die de eerste tonnen voor de nieuwe brouwerij vervaardigde.

In de noordwesthoek van de brouwzaal geeft een houten steektrap met ijzeren leuning toegang tot de noordelijke zolderruimte of baudelotruimte. Op de betonnen vloer van deze open ruimte, die met een ijzeren balustrade is afgesloten, staat de roodkoperen wortkoeler. Deze afsijpelingskoeler (*baudelot* of *réfrigérant*) (van 250 cm lang) is voorzien van een koperen goot en vijftien onderliggende koperen koud- en pekelwaterbuizen en aan beide uiteinden verbonden met een ijzeren buizenstel met koperen kranen. Dit buizenstel is verbonden met de kookketels op de zuidelijke zolderruimte. In dezelfde ruimte bevindt

zich een bijkomend gesloten koelsysteem (van 5 m lang en een diameter van 22 cm), dat werd vervaardigd door de firma Meura ("Usines Meura Matériel de brasserie Tournai - Belgique"). Aan de vloer is een verhandelingstoestel vastgemaakt voor het ophalen van biertonnen uit de brouwerijkelder.

Vanuit de baudelotruimte leidt een ijzeren trap (van acht treden) met leuning naar de koelruimte die zich onder het zadeldak van het brouwerijgebouw bevindt. Een gietijzeren koelschip, rustend op I-profielen, neemt de volledige ruimte in. Op de voorzijde van de koelbak staat vermeld: "bac réfrigérissoir n° 2" en "60 H 75 L". Boven het koelschip wordt het dak onderbroken door een luchtstraat.

De brouwerijkelder nr. 3 laat zich kenmerken door een plafond van wit gekalkte bakstenen troggewelven, wit gekalkte muren en een betonnen vloer. De oude functie als lageringskelder laat zich nog aflezen in de aanwezigheid van een grote lagertank, twee kleine lagertanks, gemerkt "Usines Boel-Marlier Roucort (Hainaut) Belgique", en een aan het plafond bevestigd ventilatiesysteem. Een andere verwijzing naar de in een lageringskelder vereiste lage temperatuur vormt de isolatiedeur tussen de brouwerijkelders nr. 2 en nr. 3, gemerkt "Isolations Frigoriques Lièges agglomérés La Quercine Avenue Louise 101 - Bruxelles". Een aan de muur verankerde ijzeren ladder leidt naar de voormalige gistingruimte.

De zogenaamde garage

Haaks georiënteerd op het brouwerijgebouw bevindt zich een verankerd roodbakstenen volume. Dit gebouw telt twee bouwlagen en steekt onder een pannenzadeldak. Aan de koerzijde is het gelijkvloerse niveau doorbroken door twee grote openingen. De cementbepleistering, die de openingen accentueert, draagt het opschrift "BROUWERIJ DE KROON". Aan de centrale penant is een oude manuele "SHELL"-benzinepomp bevestigd. Op de bovenverdieping bevinden zich drie vensteropeningen onder een getoogde bakstenen strek met natuurstenen sluit- en hoekstenen. De blinde zijgevel aan de oostzijde vertoont op het gelijkvloerse niveau een dichtgemetseld laadvenster onder natuurstenen linteel. Nabij de op de begane grond afgeronde noordoosthoek bevindt zich een beglaasde gevelnis met Madonna en Kind. De noord- of straatgevel wordt enkel op de eerste verdieping door vier kleine segmentbogige vensteropeningen doorbroken. Het oostelijke muurgedeelte is hoger opgetrokken en vertoont een verzonken veld, vermoedelijk bedoeld voor een brouwerijenseigne. Beide gevels zijn voorzien van een gecementeerde plint.

Het kantoorgebouw

Aan de zuidzijde van de brouwerijkoer staat haaks op het brouwerijgebouw het kantoorgebouw dat dateert van 1932-1933. Een zadeldak dekt het gebouw van twee bouwlagen af. Links, op de bovenverdieping situeerden zich de burelen, die door een ijzeren trap onder een glazen luifel worden ontsloten. De onderliggende verdieping was ingevuld met technische ruimtes, noodzakelijk voor de koelinstallatie die omstreeks 1933 het lageren en klaren mogelijk maakte. Een in de muur verankerd controlepaneel van "Phoenix Gand" verwijst naar de compressor die er destijds stond en nu in de brouwerijkelder nr. 2 is opgesteld. Het rechter gedeelte van het kantoorgebouw geeft toegang tot achterliggende bijgebouwen.

Art. 3. De beheersdoelstellingen voor het monument zijn:

- 1° het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden. Het is dan ook wenselijk dat elke aanpassing of nieuwe functie de beschermde erfgoedwaarden, -kenmerken en -elementen respecteert en ondersteunt. Omdat bewaren voor vernieuwen gaat, veronderstelt dit in de eerste plaats vakkundig onderhoud en conserverende ingrepen. Daarnaast is het aangewezen dat elke beheersdaad een geïntegreerde en duurzame aanpak nastreeft waarbij de impact op de volledige site met al zijn componenten wordt afgewogen. De asbestleien op het kantoorgebouw en de huisbrouwerij kunnen dan ook naar analogie met het oude brouwerijgebouw eventueel door dakpannen vervangen worden. Bij aanpassingen en/of functiewijziging wordt het respecteren van de typologie van de brouwerijgebouwen en de installaties ten zeerste aanbevolen. Dit betekent dat de aanpassingen en/of de nieuwe functie de draagkracht van de gebouwen zo weinig mogelijk overstijgen;
- 2° het behoud van het gebouwde erfgoed, met name het brouwerijgebouw met de brouwzaal, koelruimte en gistingskelders, de zogenaamde garage met bijhorende voormalige opslagplaatsen, het kantoorgebouw met voormalige technische ruimtes en kelders en de met een hek afgesloten gekasseide brouwerijkoer;
- 3° het behoud van de semi-gesloten configuratie en volumewerking van de rond de gekasseide brouwerijkoer ingeplante gebouwen van de brouwerij;
- 4° het behoud als open ruimte van de met een hek afgesloten gekasseide brouwerijkoer;
- 5° het behoud van de afleesbaarheid van het brouwproces, met name door behoud van het brouwerijgebouw met de twee luchtstraten, respectievelijk boven de brouwzaal en de koelruimte, de ovale ontlastingsboog in het baksteenparament en de halfverzonken kelders. Het is wenselijk dat deze afleesbaarheid behouden blijft, samen met de binnenin bewaarde brouwerijuitrusting, die zowel uit onroerend materieel als uit roerend materieel, opgenomen in de lijst van cultuurgoederen, bestaat en een belangrijk deel van de erfgoedwaarde uitmaakt. De oorspronkelijke, aan het brouwproces gelieerde interieurindeling wordt daarbij best gerespecteerd;
- 6° wat de grondig verbouwde vleugel van de zogenaamde garage betreft het behoud van het volume, dat deel uitmaakt van het semi-gesloten brouwerijcomplex, als ook van het pannen zadeldak, de originele delen van de gevelindeling en de aan de koergevel bevestigde Shell-benzinepomp;
- 7° het behoud van het volume van het kantoorgebouw met de mogelijkheid de ruimtelijke indeling ervan te wijzigen. Het in de muur verankerde controlepaneel van "Phoenix Gand" blijft bewaard in de technische ruimtes in het kantoorgebouw of wordt samengevoegd met de naar het brouwerijgebouw overgebrachte Phoenix-compressor;
- 8° het in situ bij voorkeur onder dak stellen van de brouwerswagens. Plaatselijk occasioneel gebruik van dit rollend materieel is mogelijk als het behoud ervan niet in het gedrang komt;
- 9° het op de site bij voorkeur in hun huidige of historische plaats bewaren van de overige goederen die, opgenomen in de lijst van cultuurgoederen, een overzicht geven van de historische evolutie van het brouwproces in een (voormalige) semi-ambachtelijke brouwerij.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker houden het monument in stand en onderhouden het door:

- 1° het monument als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade door brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het monument regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood;

Art. 5. Een toelating is vereist voor de volgende handelingen aan of in het monument:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het wijzigen van de beslotenheid van de binnenkoer;
- 3° het wijzigen van de verharding van de binnenkoer;
- 4° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 5° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting. Het cortenstaal behoort niet tot de historische materialen;
- 6° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van de constructies:
 - a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking gootconstructies;
 - b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
 - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, luiken, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
 - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
 - f) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;
- 7° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
 - a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen;
 - c) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen, paden en pleinen;
 - d) het aanleggen of wijzigen van verharding met een minimale gezamenlijke grondoppervlakte van 30 m² of het uitbreiden van bestaande verhardingen met minimaal 30 m², met uitzondering van verhardingen geplaatst binnen een straal van 30 m rond een vergund of een vergund geacht gebouw;
 - e) het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
- 8° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur dat over erfgoedwaarde beschikt en aan cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken:
 - a) het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;

- b) het gedeeltelijk of volledig uit elkaar nemen, het verplaatsen of het wijzigen van technische kenmerken van de toestellen behorende tot de brouwerijuitrusting;
- c) het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
- d) het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- e) het verwijderen, vervangen of wijzigen van plafonds, gewelven, vloeren, trappen, binnenschrijnwerken, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, lambrisering, beslag, hang- en sluitwerk, en van de waardevolle interieurdecoratie;
- f) het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontpleisteren van bepleisterde elementen;
- g) het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige;
- h) het uitvoeren van werken aan en het verplaatsen of verwijderen van de cultuurgoederen die opgenomen zijn in een beschermingsbesluit;
- i) het plaatsen of vernieuwen van technische voorzieningen zoals verwarming, klimaatregeling, elektrische installatie, geluidsinstallatie, sanitair, liften en beveiligingsinstallaties, met uitzondering van die installaties waarvoor geen destructieve ingrepen moeten gebeuren en/of die geen storende visuele impact hebben op de erfgoedelementen en -kenmerken.

Er is geen toelating vereist voor:

1° regulier onderhoud,

2° passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood.

Brussel, 26/02/24

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Si)
Getekend op: 2024-02-26 14:27:50 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE